

ADRES	Bassin ongenummerd
GEGEVENS	Objectnaam: Voormalige Ketelhuizen
STATUS	Kenmerkend bouwwerk
FOTO'S	
OMSCHRIJVING	<p>Parallel aan de centrale ligt het ketelhuis. Deze opzet werd in Duitsland al gedurende lange tijd toegepast en vond bij de bouw van de <i>Electracentrale</i> (1892) in Nederland voor het eerst plaats. Bij het ontwerpen van de <i>Electracentrale</i> werd de hulp ingeroepen van de Duitse elektrotechnisch ingenieur C. Feldmann. Hij introduceerde het eerste, vastomlijnde type centrale in Nederland. De door hem opgestelde lay-out, bestaande uit twee parallel aan elkaar gelegen vleugels, het ketelhuis en de machinekamer, was bepalend voor de centralebouw uit de periode 1890-1915. In tegenstelling tot andere centrales uit deze periode kenmerkt het ketelhuis van de Sphinx zich door haar eenvoudige opzet. Hier is geen enkele sprake van een decoratief programma. Dit had waarschijnlijk te maken met het gegeven dat dit gebouw verstopt lag achter de centrale en het in 1905 gebouwde magazijn. Bij andere centrales waren ketelhuis en machinekamer veelal in eenzelfde vormtaal opgesteld. Ook het in 1933 gebouwde tweede ketelhuis is puur functioneel gebouwd. Het ketelhuis is vrijwel identiek aan haar voorganger uit 1910, het is alleen hoger. Bij beide gebouwen is het staalskelet in de gevels zichtbaar. De gevelvlakken zijn hierbij opgevuld met schoon metselwerk. De overspanningconstructie van het ketelhuis uit 1910 bestaat uit polonceau-spanten. Bij de overspanning van het latere gebouw is een veel eenvoudigere en minder 'esthetische' constructie gebruikt. In de oostgevel van het oudste gebouw zijn drie overwelfde (tongewelf) ruimtes aanwezig. Deze ruimtes dienden oorspronkelijk als verbinding tussen de kade aan de Zuid-Willemsvaart en het vroegere Zwart Gebouw, maar zijn op een bepaald moment aan de kanaalzijde dichtgemetseld. Beide ketelhuizen hebben hun functie verloren en zijn sterk vervallen. Wel verkeren ze in originele toestand.</p>
WAARDERING	<p>De bouwwerken zijn kenmerkend gewaardeerd vanwege zijn ruimtelijk-historische samenhang, cultuurhistorische en typologische waarde en meer in het bijzonder omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gebouwen deel uit maken van een negentiende-eeuwse industrieel gebied. • de gebouwen mede in relatie tot zijn omgeving een bijzondere beleving hebben en belangrijk zijn voor de identiteit van de omgeving. • <i>Form follow function</i> heeft geleid tot esthetische kwaliteiten. • Dit typologisch gave voorbeelden zijn, waarbij de lichttoevoer van boven nog altijd aanwezig is. • De gebouwen betekenis hebben voor de plaatselijke geschiedenis als voorbeeld van een type bebouwing behorende bij een elektriciteitscentrale.
RICHTLIJNEN	<p>Zie toelichting</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende bouwwerken, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit

	<p>rapport.</p> <ul style="list-style-type: none">• De open verbinding tussen beide volumes respecteren• Bij eventuele herbestemming inspelen op specifieke karakter van de ruimte (hoogte)• Lichttoevoer vanuit dak als voornaamste lichtbron behouden• De drie nissen/bogen in de oostelijke gevel behouden.
--	--